

1η Συνέλευση Νέων για την Κλιματική Αλλαγή
με τη συμμετοχή φοιτητών
5-6 Μαΐου 2022

«Διαμορφώνοντας μία Πράσινη Συμφωνία για την Αθήνα»

Το παρόν κείμενο αποτελεί πρόταση για μια Πράσινη Συμφωνία για την Αθήνα (Local Green Deal), στα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Οι προτάσεις διαμορφώθηκαν κατόπιν διήμερης Συνέλευσης Νέων για την κλιματική αλλαγή, συγκεκριμένα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών. Η Συνέλευση διεξήχθη διαδικτυακά στις 5 και 6 Μαΐου 2022 από το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ), στο πλαίσιο του έργου «Κλιματικά ανθεκτικές περιοχές μέσω συστημικών λύσεων και καινοτομιών» (Climate Resilient Regions Through Systemic Solutions and Innovations) – ARSINOE, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Πρόγραμμα Horizon 2020).

Παρά το ότι η κλιματική αλλαγή είναι ένα φαινόμενο με παγκόσμιο χαρακτήρα, έχει εξίσου σημαντικές επιπτώσεις σε τοπικό επίπεδο, και κατά συνέπεια και στην Αθήνα. Η αύξηση των θερμών ημερών, το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας, η διακινδύνευση των παράκτιων περιοχών λόγω της ανόδου της στάθμης των θαλασσών, η απώλεια βιοποικιλότητας και η αύξηση των θανάτων εξαιτίας των ακραίων καιρικών φαινομένων είναι λίγες μόνο από τις συνέπειες που η νέα γενιά θα κληθεί να αντιμετωπίσει. Για το λόγο αυτό καθίσταται επιτακτική η συστηματική εργασία για την διαμόρφωση ενός πλαισίου που θα δίνει λύσεις στα προβλήματα αυτά. Κατανοώντας, λοιπόν, τη σοβαρότητα του προβλήματος και αναγνωρίζοντας την αξία των εκ των κάτω προς τα άνω (bottom-up) διαδικασιών και των δημοτικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της, προτείνουμε συγκεκριμένες λύσεις ανά κατηγορίες με σκοπό την εφαρμογή τους στη Μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.

Ενεργειακή μετάβαση

Τα τελευταία χρόνια, έχουν πολλαπλασιαστεί οι συζητήσεις σε τοπικό, εθνικό, Ευρωπαϊκό, αλλά και διεθνές επίπεδο αναφορικά με το ζήτημα της ενεργειακής μετάβασης. Η ανάδειξη της σημασίας του ζητήματος αυτού γίνεται ακόμη πιο επιτακτική, λαμβάνοντας υπ' όψιν την ενεργειακή κρίση που βιώνουν οι Έλληνες πολίτες, η οποία επιδεινώθηκε μετά την παράνομη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και τις επακόλουθες συνέπειές της στις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως στον ενεργειακό τομέα. Τα ορυκτά καύσιμα αποτελούν, κατά παραδοχή πλέον, πεπερασμένες πηγές ενέργειας με αρνητικό αντίκτυπο και αποτύπωμα στο περιβάλλον και το κλίμα, αφού οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που παράγονται από την καύση τους διακινδυνεύουν ουσιαστικά την ζωή στον πλανήτη. Επομένως, είναι αναγκαία η ταχεία, ασφαλής και δίκαιη ενεργειακή μετάβαση για όλους. Προτεραιότητα του Δήμου Αθηναίων πρέπει να είναι η βελτιστοποίηση της ζωής των

πολιτών του στο παρόν, η οποία, όμως, να συμβαδίζει και με την ευημερία των μελλοντικών γενεών και κατοίκων του. Υπό το φως των παραπάνω, προτείνουμε τα εξής:

1. Προώθηση ενεργειακής αυτάρκειας σε τοπικό επίπεδο (Αθήνα), μέσω μικρών φωτοβολταϊκών πάρκων, πλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων/ ανεμογεννητριών, αυτοπαραγωγής, αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. μέσω κεραυνών που καταλήγουν σε αλεξικέραυνα). Προς το σκοπό αυτό, παροχή κινήτρων για φωτοβολταϊκά στις οροφές των κατοικιών, για στήριξη της αυτοπαραγωγής στα νοικοκυριά μέσω επιδοτήσεων, αλλά και προβλέψεις για μεταπώληση του πλεονάσματος στο δίκτυο. Ακόμη, υποχρέωση επιχειρήσεων με αριθμό υπαλλήλων άνω των 50 ατόμων να τοποθετήσουν φωτοβολταϊκά στις οροφές τους και προώθηση τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας προς αντιμετώπιση του φαινομένου “Duck Effect”, το οποίο πλήττει τον τομέα της ηλιακής ενέργειας. Τέλος, Συνεργασία Δήμων (Αθηναίων και όχι μόνο) με Πανεπιστήμια ή τοπικούς φορείς για την επιχορήγηση σχετικών προγραμμάτων.
2. Ιδιαίτερη προώθηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων και του ενεργειακού συμψηφισμού (*net metering*), μέσω ενημέρωσης των πολιτών για τα πλεονεκτήματά τους. Χρηματοδότηση για κινητροδότηση της δημιουργίας ενεργειακών κοινοτήτων μέσω δημοτικών προγραμμάτων και επιχορηγήσεων, με σκοπό την προτίμησή τους από τον ευρύ πληθυσμό.
3. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων μέσω της επέκτασης του προγράμματος “Εξοικονομώ/Αυτονομώ” για ιδιώτες, και με ετέρους πόρους για δημόσια κτίρια.
4. Τοποθέτηση έξυπνων καθισμάτων (παγκάκια) για τη φόρτιση έξυπνων ποδηλάτων ή/και πατινιών, κινητών τηλεφώνων ή ηλεκτρονικών υπολογιστών· έξυπνες λάμπες για τον φωτισμό των δρόμων των Δήμων· φωτοβολταϊκά στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (MMM) για το «πρασίνισμα» (*greening*) των μέσων.
5. Κατάρτιση μελέτης για την ορθολογική αξιολόγηση των διαθέσιμων φυσικών ανανεώσιμων πόρων (πάρκα ανεμογεννητριών τόσο επί ξηράς όσο και σε θαλάσσιο περιβάλλον, υδρόμυλοι παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση της κινητικής δύναμης του ρεύματος των ποταμών και των θαλασσών, χρήση μη καλλιεργήσιμων εδαφών της υπαίθρου για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών των πόλεων).
6. Ανάπτυξη μεθόδων παραγωγής ενέργειας με την ανακύκλωση οργανικών απορριμμάτων (π.χ. κομποστοποίηση).

Μεταφορές

Δεδομένου του υψηλού πληθυσμού στην περιοχή της Αθήνας, οι ελλείψεις που παρουσιάζουν οι υποδομές των μεταφορών χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης. Η νοοτροπία των σημερινών πολιτών, αναφορικά με τον τρόπο μετακίνησης τους, συνοψίζεται στην προτεραιοποίηση της χρήσης ΙΧ έναντι των MMM, ακόμη και μετά την τρέχουσα κατακόρυφη αύξηση στην τιμή της βενζίνης. Αυτό, βεβαίως, οδηγεί στην επιδείνωση του ανθρακικού αποτυπώματος του καθενός και της καθεμιάς μας αλλά και της περιοχής αυτής συνολικότερα.

Ως προς αυτά, προτείνονται μέτρα με στόχο την βελτίωση της ποιότητας ζωής (μείωση χρόνου κάλυψης αποστάσεων, καλύτερη διασυνδεσιμότητα των MMM, εξάπλωση του δικτύου των σε ολόκληρο το λεκανοπέδιο, ουσιαστική συμπερίληψη των ΑΜΕΑ, κ.ά.), την επίτευξη της βιωσιμότητας του αστικού περιβάλλοντος (αποφυγή συνωστισμού και φαινομένων υπερπληθυσμού κατά τη χρήση των MMM), την μείωση των ρύπων που προέρχονται από τις μεταφορές (ενθάρρυνση χρήσης MMM αντί του ΙΧ, λιγότερο ρυπογόνα καύσιμα, προώθηση του ποδηλάτου κλπ). Με βάση τα παραπάνω, προτείνουμε τα εξής:

1. Ποιοτικά καλύτερη και πιο στοχευμένη δικτύωση/επέκταση των MMM, ως αποτέλεσμα αντίστοιχης μελέτης του οδικού δικτύου, των αναγκών της εκάστοτε περιοχής και των πολιτών (π.χ. επέκταση του μετρό προς τα νότια και τα δυτικά προάστια).
2. Συχνότερα δρομολόγια των ήδη υπάρχουσών γραμμών σε μετρό, τραμ, λεωφορεία και τρόλεϊ. Αύξηση ωρών λειτουργίας των Μέσων Σταθερής Τροχιάς.
3. Πρόβλεψη για ευκολότερη χρήση των MMM από ΑΜΕΑ με ειδικές ράμπες/ασανσέρ και προτεραιότητα στην επιβίβαση.
4. Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών κινητήρων, με στόχο την μεγαλύτερη οικονομία και χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας απευθείας μέσω του οχήματος, όπως για παράδειγμα οι οροφές με τεχνολογία απορρόφησης ηλιακής ενέργειας σε λεωφορεία και αυτοκίνητα.
5. Επέκταση και εκσυγχρονισμός δρόμων αναφορικά με την ασφάλεια χρήσης από ποδηλάτες και πεζούς με προστατευτικά κιγκλιδώματα, με εξασφάλιση συνεχούς προσβασιμότητας των πολιτών σε ποδηλατοδρόμους και πεζοδρόμια. Ποδηλατοδρόμοι με ειδική και λεπτομερή πρόβλεψη για την προστασία των ευάλωτων ομάδων (παιδιά, ΑΜΕΑ), καθώς και μελέτη της γεωμορφολογίας, πολεοδομίας, διαδημοτικής σύνδεσης κλπ. Δημοτικά ποδήλατα-ηλεκτρικά σκούτερ.
6. Διαπλάτυνση πεζοδρομίων, με καλύτερα δομικά υλικά που θα απορροφούν λιγότερη θερμότητα, μειώνοντας το θερμικό φορτίο της Αθήνας.
7. Κοινωνική ευαισθητοποίηση νέων αναφορικά με την χρήση των MMM και προώθηση αυτών αντί των ΙΧ, που θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω ημερίδων, σεμιναρίων, διαφημίσεων, ειδικών προγραμμάτων στα σχολεία, και μέσω προώθησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
8. Κατασκευή δημοτικών χώρων στάθμευσης και αξιοποίηση υπάρχοντων εγκαταλελειμμένων κτιρίων για στάθμευση, με την δημιουργία εφαρμογής (application) που θα “κλείνει” κανείς θέση παρκαρίσματος εκ των προτέρων.
9. Κατεδάφιση των ακατάλληλων/ετοιμόρροπων κτιρίων για τη δημιουργία δημοτικών χώρων στάθμευσης, είτε υπέργειων, είτε υπόγειων, με τη δημιουργία πάρκων άνωθεν τους.
10. Κίνητρα χρήσης MMM: περαιτέρω ελαφρύνσεις για ορισμένες κατηγορίες πολιτών, αύξηση συχνότητας δρομολογίων, διεύρυνση δικτύου για κάλυψη περισσότερων περιοχών, διευκόλυνση ΑΜΕΑ.
11. Πεζοδρόμηση ιστορικού κέντρου -μικρών δρόμων και στενών περασμάτων, όχι των βασικών οδικών αρτηριών-, ώστε να αποκλειστεί κατά το δυνατό η χρήση των

αυτοκινήτων (με εξαίρεση τα οχήματα τροφοδοσίας, ασθενοφόρα, οχήματα κατοίκων κλπ), με κατάλληλες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και θετική επίδραση στον τουρισμό.

12. Καινοτομίες/καύσιμα φιλικότερα προς το περιβάλλον και ηλεκτρικά οχήματα δημοσίας χρήσης/δημοσίου σκοπού, πχ λεωφορεία, ασθενοφόρα, περιπολικά, ταξί κ.ά.

Ανακύκλωση-Διαχείριση αποβλήτων

Η διαχείριση των απορριμμάτων και των αποβλήτων αποτελεί μείζον ζήτημα για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους και των υδάτων, ως εκ τούτου και της ευζωίας των πολιτών. Προτείνουμε την προώθηση δημοτικών πολιτικών που ευνοούν την επισκευή, την αντικατάσταση και κατά κύριο λόγο την ανακύκλωση των ηλεκτρικών συσκευών. Κατά συνέπεια η αναδιאμόρφωση του υφιστάμενου πλαισίου και η λήψη ουσιαστικών μέτρων από το δημοτικό επίπεδο κρίνεται απαραίτητη. Με βάση αυτά, συγκεκριμένα μέτρα αποτελούν τα εξής:

1. Υιοθέτηση σύγχρονου μοντέλου διαχείρισης απορριμμάτων με γνώμονα τις βασικές αρχές ανακύκλωσης (περισσότεροι κάδοι, καθέννας για διαφορετικό υλικό) και επαναχρησιμοποίησης των υλικών σε τοπικό επίπεδο.
2. Κατάρτιση ειδικών σχεδίων διαχείρισης των πάσης φύσεως (συμπεριλαμβανομένων μπαταριών, μοτέρ και άλλων εξαρτημάτων ηλεκτρικών συσκευών) αποβλήτων από ομάδες εμπειρογνομένων βάσει των σύγχρονων ενδεδειγμένων μεθόδων επεξεργασίας.
3. Εκπαιδευτικές ημερίδες ευαισθητοποίησης πάνω σε θέματα ανακύκλωσης, απευθυνόμενες πρωταρχικά σε μαθητές και έπειτα σε ενήλικες. Ενημέρωση μέσω σεμιναρίων, ημερίδων ή/και διαφημίσεων στα ΜΜΕ σχετικά με το τι ακριβώς είναι ανακυκλώσιμο και τι όχι, πώς γίνεται η σωστή ανακύκλωση.
4. Υιοθέτηση του προγράμματος “Πληρώνω όσο ρυπαίνω”, όπου η εκάστοτε ατομική ρύπανση και ανακύκλωση συμψηφίζεται στο ύψος δημοτικών τελών, δημιουργώντας οικονομικά κίνητρα για υιοθέτηση “πράσινων συνηθειών”.
5. Δημοτική πρωτοβουλία δημιουργίας πλαισίου για την κατά προτεραιότητα χρήση ανακυκλωμένων υλικών από τις επιχειρήσεις.
6. Δημιουργία ευνοϊκού πλαισίου, για την ενημέρωση των οφελών κατανάλωσης προϊόντων κατασκευασμένων με ανακυκλώσιμα υλικά.
7. Ηλεκτρονική εφαρμογή εύρεσης (*Find My Bin*) του κοντινότερου κάδου ανακύκλωσης ανάλογα με το είδος του υλικού.
8. Σύστημα αναδιανομής τροφίμων σε πλεόνασμα σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (υποχρεωτικότητα σε μαγαζιά εστίασης και ξενοδοχειακές μονάδες, λαϊκές αγορές, σούπερ-μάρκετ, στρατόπεδα).

“Πράσινη” Ανάπλαση- Πάρκα στην Αθήνα

Η Αθήνα, όπως και κάθε άλλη αστική περιοχή, έχει ανάγκη από αύξηση του πρασίνου και μείωση του γκρι χρώματος. Χρειάζεται δηλαδή περισσότερα δέντρα και λιγότερες επιφάνειες από μπετόν, το οποίο έλκει και αποθηκεύει τη ζέστη αυξάνοντας το θερμικό φορτίο της πόλης. Είναι αναγκαία η διεύρυνση του πρασίνου, καθώς λειτουργεί ως καταλυτικός

παράγοντας στην απορρόφηση του διοξειδίου του άνθρακα. Με βάση αυτά, προτείνουμε τα εξής:

1. Εύρεση χώρων για τη δημιουργία πάρκων-χώρων πρασίνου· αναμόρφωση προϋπολογισμού του Δήμου για απαλλοτριώσεις αναξιοποίητων/εγκαταλελειμμένων χώρων προς δημιουργία πάρκων, κατά προτεραιότητα στις πυκνοκατοικημένες συνοικίες της Αθήνας.
2. Δράσεις δεινδροφύτευσης και επέκτασης πρασίνου έπειτα από σωστό σχεδιασμό για τη δημιουργία τους σε ζωτικά σημεία της πόλης, σύμφωνα και με την πολεοδομία (πάρκα τσέπης έναντι των κλασικών)· αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων πάρκων έπειτα από ανάπλαση τους.
3. Συγκρότηση ομάδων πραγματογνωμόνων για διεξαγωγή μελετών που αφορούν την ορθή επιλογή φυτών, αλλά και τη γενικότερη διαμόρφωση του πάρκου σύμφωνα με τις ανάγκες του τοπικού αστικού οικοσυστήματος (πχ σιντριβάνια για μείωση της θερμοκρασίας, ορισμός χώρου φιλικού για τα κατοικίδια).
4. Εγκατάσταση έξυπνων υποδομών για την μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος (πχ ηλιακά παγκάκια τα οποία θα διαθέτουν θύρες φόρτισης κινητών τηλεφώνων και ενεργειακά αποδοτικότερες λάμπες).
5. Προώθηση θεματικών και μη πάρκων μέσω διαφημίσεων και πολιτιστικών δράσεων που στοχεύουν στην σύνδεση της τοπικής κοινότητας με τους χώρους πρασίνου, διαμορφώνοντας μια ενιαία περιβαλλοντική κουλτούρα που συντείνει στην συμμετοχή των πολιτών στην προστασία και την συντήρηση αυτών των χώρων. Αξιοποίηση κάποιων πάρκων ως κέντρων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, όπου θα πραγματοποιούνται οι ενημερωτικές δράσεις του Δήμου απευθυνόμενες κυρίως στους μαθητές, αλλά και ανοιχτές προς κάθε πολίτη ή ομάδα πολιτών (παιχνίδια για τους μικρούς, διαλέξεις για τους μεγάλους).
6. Εγκαταστάσεις για την συλλογή και το φιλτράρισμα του βρόχινου νερού, προκειμένου να χρησιμοποιείται για τις ανάγκες των πάρκων, πχ ύδρευση, πότισμα φυτών και λειτουργία υποδομών.
7. Κατασκευή νέων και συντήρηση ήδη υπαρχόντων σιντριβανιών σε πάρκα και πλατείες, καθώς παρέχουν δροσιά κατά τους θερμούς μήνες του χρόνου ενισχύοντας το μικροκλίμα της πόλης και μειώνοντας το θερμικό φορτίο αυτής. Χρήση βρόχινου νερού, προς αποφυγή κατασπατάλησης του πόσιμου.
8. Σωστή τοποθέτηση/επισκευή υποδομών ποτίσματος, ώστε το νερό να μην κατευθύνεται εκτός των πάρκων (αποφυγή κατασπατάλησης νερού και απαραίτητα κηποτεχνικά έργα).
9. Τοποθέτηση πινακίδων (πχ “ΠΟΤΙΣΕ ΜΕ”, “ΔΙΨΑΩ”) προς ενθάρρυνση των πολιτών να ποτίζουν και οι ίδιοι τα φυτά στα πάρκα, προτού απορρίψουν μπουκάλια με νερό στους κάδους ανακύκλωσης.
10. Παροχή οικονομικού κινήτρου σε μορφή κουπονιών (ανά πολίτη/οικογένεια) για αγορές φυτών και αναγκαίων εργαλείων για διαμόρφωση χώρων πρασίνου στις ταράτσες πολυκατοικιών.

11. Παιδικές χαρές, χώροι γυμναστικής, αναψυκτήρια σε πάρκα, ώστε να είναι ακόμη πιο ελκυστικά στους πολίτες να περνούν το χρόνο τους εκεί, προωθώντας την τοπική κοινωνία/το τοπικό εμπόριο.

Καιρικά Φαινόμενα

Καθώς τα τελευταία χρόνια τα έντονα καιρικά φαινόμενα, λόγω της κλιματικής αλλαγής, τείνουν να καταστούν περισσότερο κανόνας παρά εξαίρεση, κρίνεται απαραίτητη η λήψη μέτρων αντιμετώπισης και μετριασμού. Προτείνεται η εκπόνηση πιο σύγχρονων και ταχύτερων σχεδίων ανταπόκρισης σε συνθήκες εκτάκτων και έντονων καιρικών φαινομένων. Με παράλληλη εναρμόνιση και αυστηροποίηση του νομοθετικού πλαισίου, στοχεύοντας ως επί το πλείστον στην δημιουργία υποδομών τόσο σε δημόσιο όσο και σε ιδιωτικό επίπεδο αντίστοιχων των αναγκών προστασίας υλικής περιουσίας και της ζωής. Με βάση αυτά, προτείνουμε τα εξής:

Βροχοπτώσεις-Χιονοπτώσεις

1. Κατασκευή νέων υπονόμων, όπου χρειάζεται, καθαρισμός υπαρχόντων υπονόμων και φρεατίων.
2. Κατασκευή ανθεκτικών και διαπερατών οδοστρωμάτων.
3. Καθαρισμός ρεμάτων από απορρίμματα.
4. Ηλεκτρονική εφαρμογή (*Wet-Metering*) με σκοπό την έγκαιρη ταυτοποίηση και εντοπισμό ευάλωτων περιοχών σε πλημμύρες, καταιγίδες για την προστασία ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων (παιδιά, ηλικιωμένοι).
5. Μέριμνα για τον περιορισμό των κινδύνων που συνεπάγεται η χιονόπτωση, όπως η πτώση μεγάλων δένδρων από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς μέσω απλοποίησης των διαδικασιών.
6. Λειτουργία δημόσιων χώρων για την φιλοξενία αστέγων ανθρώπων αλλά και αδέσποτων ζώων.

Καύσωνες

1. Αύξηση πρασίνου σε ταράτσες και προσόψεις κτιρίων.
2. Χρήση υλικών που αντανακλούν τις ηλιακές ακτίνες αντί να τις απορροφούν.
3. Περισσότεροι χώροι πρασίνου στο κέντρο της πόλης.
4. Αντικατάσταση κλιματιστικών με ανεμιστήρες οροφής.
5. Λειτουργία δημόσιων χώρων για την φιλοξενία αστέγων και αδέσποτων ζώων.

Πυρκαγιές

1. Μέριμνα για τον περιορισμό του κινδύνου με την ενίσχυση των ήδη υπαρχόντων προγραμμάτων αντιπυρικής προστασίας και την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων, είτε αυτό αφορά στην ενίσχυση σταθερών υποδομών σε περιοχές υψηλού κινδύνου, όπως πυροσβεστικοί κρουνοί, είτε σε κινητά μέσα όπως υδροφόρα αεροπλάνα και άλλα πυροσβεστικά οχήματα.
2. Λειτουργία δημόσιων χώρων για την φιλοξενία αστέγων αλλά και αδέσποτων ζώων.

Συνοψίζοντας, μία Πράσινη Συμφωνία για την Αθήνα κρίνεται απαραίτητη, καθώς η τρωτότητα της περιοχής στην κλιματική αλλαγή είναι μεγάλη. Αυτό διαφαίνεται, μεταξύ

άλλων, και από τα ακραία καιρικά φαινόμενα που βιώσαμε τα τελευταία χρόνια στο Λεκανοπέδιο (πχ Μήδεια, Ελπίδα, πυρκαγιές). Είναι αδιαμφισβήτητο ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ένα πιο βιώσιμο μέλλον, χρειάζονται τόσο σωστές και σωστά εφαρμοζόμενες πολιτικές, όσο και ατομική ευθύνη για την τήρησή τους, αλλά και την ανάληψη πρωτοβουλιών για περαιτέρω δραστηριοποίηση. Το παρόν κείμενο εστιάζει σε μέτρα που αφορούν ένα ολιστικό σχέδιο δημοτικών παρεμβάσεων προτείνοντας συγκεκριμένες λύσεις με άξονες την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης αλλά και την προσαρμογή σε αυτήν. Στις προτάσεις περιλαμβάνονται μέτρα για την ενεργειακή μετάβαση, τις μεταφορές, τη διαχείριση των αποβλήτων, τους χώρους πρασίνου και την προσαρμογή στα ακραία καιρικά φαινόμενα. Όλα αυτά αποτελούν μια αρχή για την περαιτέρω συνεργασία όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, με έμφαση στο τοπικό, με σκοπό την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών.